

SVĚTLANKOVSKÝ ČASOPIS

9. číslo

Obsah

Úvodní slovo	3
Znáte rýmovník?	4
Hrad Svojanov	5
Kočičí poezie.....	7
Rozhovor se Zuzankou Moravcovou	9
Kůň domácí.....	13
Hádanky – poznáte zvířata?.....	14
Netopýři	15
ANKETA	17
Kokosové řezy rafaelo.....	18
Omalovánka.....	19

Úvodní slovo

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

rád bych vás tímto přivítal při čtení 9. čísla Světlankovského časopisu. Najdete zde Kočičí poezii, při které můžete zavřít oči a snít o tom, jak byste vypadali jako kočky. Další článek vás zavede na hrad Svojanov a jeho okolí. Dozvíte se také o mých oblíbených zvířatech - netopýrech. Můžete si přečíst článek o rostlince, která se jmenuje rýmovník.

Součástí čísla je také rozhovor s naší dobrou kamarádkou, která na Světlance pracuje. Kromě toho zde také naleznete mnoho dalšího.

Přeji Vám příjemné čtení a zamyšlení.

Robert, šéfredaktor

Znáte rýmovník?

(Autor: Lenka Šimperská)

Rýmovník je léčivá pokojová rostlina, které se říká mexický eukalyptus nebo také kubánské oregano. Krásně voní po mátě a meduňce a rýmovník se mu říká proto, že léčí rýmu a nachlazení.

Používá se na čaj, stačí dát 1 lístek na 1 hrneček, zalít horkou vodou a nechat louhovat nebo si utrhnout lísteček, rozlomit jej a vdechovat jeho vůni. Kromě nachlazení léčí drobné ranky a spáleniny, odpuzuje hmyz a mírně dezinfikuje.

Pěstuje se při pokojové teplotě a množí se vrcholovými řízky, to znamená, že se rozmnožuje utržením stvolu s lístečky, který se nechá zakořenit ve vodě. Rostlinu můžeme tvarovat tím, že jí budeme zaštipovat, bude hustější. Umístíme ji na slunném místě nebo v polostínu, všude tam, kde chceme dýchat příjemnou eukalyptovou vůni. Daří se jí i u nás na Světlance, dokonce chutná i naší činčilce Sněhurce ☺.

Zdroj: www.ibiskyzahradni.eu/RYMOVNIK

Hrad Svojanov

(autor: Robert Bidmon)

Stačí říct jméno Svojanov a mnohým se z mysli vydere spojení „Tajemný hrad Svojanov“. Jedná se o knihu Bohuslava Březovského o dobrodružstvích dětské party, strašidlech a záhadách hradu. Mnozí si ji ještě pamatují ze svých dětských let, protože vyšla již v roce 1947, známá rovněž jako Paměti Františka Povídalka. Je to jedna z mých oblíbených knížek, každému bych doporučoval si ji přečíst. Můžete z ní čerpat inspiraci, energii a objevovat tajemno.

Hrad Svojanov je plný záhad a tajemství. Původně byl založen, aby chránil důležitou obchodní stezku Trstenickou českého krále Přemysla Otakara II. Najdete ho stát v údolí říčky Křetínky, na pomezí Moravy a Čech. V korytu řeky se nacházejí české granáty, jejichž menší exempláře si jednoduše nasbíráte na přístupové cestě k hradu. Ze Svojanova je to šestnáct kilometrů do Poličky a 18 km do Svitav.

Jeho historie spadá až do 13. století a podhradí se časem proměnilo na vesnici. Pojmenování bylo převzato z vedlejší vsi Starý Svojanov. Hrad Svojanov nabízí prohlídky na dvou okruzích pro veřejnost. Mimo jiné si přiblížíte život zdejších majitelů, hradní komnaty, raně gotické sklepení s postavami ze zmiňované knížky a hradní kuchyni. Nechybí ani expozice grafitu – tuhy, která se vyráběla v hradní manufaktuře. V podzemí se skrývá mučírna a zajímavý je i Dům zbrojnošů.

Já osobně oceňuji krásný výhled z rozhledny hradu. Je z ní vidět krásné okolí a v létě tam kvetou hezké růže. Vždy se tam cítím vesele a vzpomínám na každého, koho mám rád.

Areál hradu je zpřístupněn po celý rok a můžete se sem vypravit na romantické procházky. Rád se v těchto místech procházím a objímám zde stromy. Od větších stromů tak čerpám novou energii a naopak malým stromům část své energie objímáním předávám, aby měly sílu růst. Pod hradem je jedna výborná restaurace, když budete mít hlad

nebo žízeň, tak se v ní určitě zastavte. Ceny jsou tam sice trošičku vyšší, ale vždy když jsem tam byl, tak jsem si moc pochutnal.

Pokud mohu přidat vlastní zkušenost, tak v okolí hradu roste mnoho hub. Loni jsem tam s kamarády a kamarádkami nasbíral několik plných košíků. V oblasti vede také jedna zajímavá naučná stezka.

V obci Svojanov se nachází kostel svatého Petra a Pavla a kostel svatého Mikuláše s kněžištěm ze 13. století, kde se můžete podívat na bohatou freskovou výzdobu z doby Karla IV. V tomto kostele se již od roku 1998 pravidelně pořádá festival „Zastavení v kostele svatého Mikuláše“, který vznikl na podporu opravy budovy. Je zaměřen na vážnou hudbu. Dalšími kulturními událostmi je Svojanovské kulturní léto, Svojanovská hláska a Loutkářská pouť.

Loutkářskou pout' jsem v minulosti osobně navštívil a moc se mně líbila. Měl jsem z ní bohatý zážitek a získal jsem tam řadu zkušeností. Ohodnotil bych ji asi tak na 700 %.

Jestli Vám mohu poradit, zajďte se na Svojanov podívat. Načerpáte zde mnoho energie a inspirace.

Zdroj: <http://www.hradsvojanov.cz/>

Kočičí poezie

(Autor: Karel Kopecký)

Spící kotě

Jedno kotě spalo,
a když potom vstalo,
tak papinkalo.

Papi papipinky,
jako u maminky.

Jedno kotě spalo,
copak se mu asi zdálo?
Zdálo se mu o kočičkách,
o kocourkách i jarních toulkách.

Kočičí předení

Byla noc, strašně moc.
Autobus přijel po silnici, kam?
Do Pardubic, Olomouce, Ústí nad Orlicí?
Kočky ještě nechtěly spát,
seběhly se a zprovoznily nový automat vrvumat.
A tak místo spaní, ozývalo se kočičí vrvumání.
Vrvumd'á, vrumd'á, vrumd'á, umd'á.

Báseň pro Lindušku

Odešla kočka Linduška,
byla to smutná chvílečka.
Linduško, měl jsem tě moc rád,
chtěl jsem být tvůj dobrý kamarád.

Linduško, budeš mě scházet,
nebudu mět za kým,
bez vyzvání vcházet.
Linduško, v klidu odpočívej,
na mě se z nebe dívej.

Zdroj: <http://www.kocky-a-kotatka.estranky.cz/>

Rozhovor se Zuzankou Moravcovou

Jak dlouho na Světlance pracuješ?

Na Světlance pracuji už asi 4 a půl roku.

Jsi místní nebo dojíždíš?

Jsem místní, ale nenarodila jsem se zde, provdala jsem se sem.

Líbí se ti na Světlance?

Ano, moc, jsou zde příjemní lidé, dobře se mi zde pracuje.

Co bys na Světlance změnila?

Nic, líbí se mi, jaká je.

Jaké práce Tě na Světlance baví a naopak nebaví?

Baví mě práce s klienty, nebaví mě papírování.

S kým bys udělala na Světlance rozhovor?

Nevím, asi se všemi.

Čím jsi chtěla být jako malá?

Tak to si vůbec nepamatuji, od malinka jsem nebyla pro něco vyhraněná.

Jaká je Tvá oblíbená knížka a autor?

Jiří Wolker – jeho básně.

Jaký je Tvůj oblíbený film?

Vratné lahve.

V jakém filmu či seriálu by sis chtěla zahrát?

Necítím se na to, že bych měla hrát, jsem hrozně stydlivá a mám trému. Asi bych nechtěla hrát nikde.

Jaký je Tvůj oblíbený herec a herečka?

Herečku mám ráda Libušku Šafránkovou a herce Josefa Abrháma.

Chodíš do kina?

Ano, se svými dětmi.

Na jakém filmu jsi byla naposledy?

Auta 2.

Máš ráda básně? A píšeš nějaké?

Básně mám ráda, ale nepíšu je.

Jaké máš koníčky?

Hlavně rodina a vyrábění z korálků.

Zdroj: www.batikovat.cz

Hraješ na nějaký hudební nástroj?

Nehraji, dříve jsem hrála na flétnu, ale už si to nepamatuji.

Cestuješ ráda? A kde jsi byla nejdál?

Nejdál jsem byla u bratra a švagrové ve Zbýšově.

Jaká byla Tvoje nejkrásnější dovolená?

Minulý rok v Borové u Poličky na chalupě. Jezdili jsme na kole, sbírali borůvky a v lese jsme našli malého zajíčka.

Jaké místo bys našim čtenářům doporučila na výlet a proč?

Borová nebo Svojanov – jako malá jsem tam hodně jezdila, mám to tam ráda.

Máš ráda zvířata? Jaké je Tvoje nejoblíbenější?

Ano, mám moc, ale doma žádné nemáme, bydlíme v bytovce. Nejoblíbenější je pes a kocour u babičky.

Jaké je Tvé oblíbené jídlo a pití?

Mezi jídly mám nejraději šulánky s mákem od mojí maminky a z pití – jakékoli dobré pití.

Jaká je Tvá oblíbená barva?

Fialová a černá.

Máš ráda sport? A věnuješ se nějakému aktivně?

Aktivně nesportuji, ale jezdím s dětmi na kole.

Jaká je Tvoje nejoblíbenější pohádková postava?

Popelka v podání Libušky Šafránkové.

Pěstuješ nějakou zeleninu?

Bydlíme v bytovce, tak nepěstuji, ale letos chceme s dětma zkusit pěstovat rajčata.

A sbíráš nějaké bylinky?

Lipový květ a bylinky na průdušky – babička nás k tomu nutí ☺

Čím bys pohostila návštěvu?

Moje chlebičky – jsou vyhlášené, všichni je mají moc rádi a tvarohovou roládu.

Jaké roční období máš nejraději a jaké naopak nemáš ráda?

Já mám ráda všechny období – v zimě sníh, probouzející se jaro, barvený podzim a teplé léto. Krásné babí léto – to mám nejraději.

Jakou máš ráda hudbu?

Všechnu, kromě techna.

A máš nějakého oblíbeného zpěváka nebo zpěvačku?

Richard Krajčo, Katarina Knechtová.

Jakou písničku máš nejoblíbenější?

Cestu od Tomáše Kluse.

Jaká je Tvá oblíbená květina? A naopak, kterou květinu nemáš ráda?

Líbí se mi růže, ale mám ráda i všechny ostatní květiny.

<http://www.nczk.cz/>

Kdybys měla tu možnost, pro koho bys ušila šaty?

Kdybych byla tak zručná, tak bych ušila šaty mojí mamince na její svatbu.

Letěla jsi někdy letadlem nebo horkovzdušným balónem?

Neletěla a mám z toho strašný strach.

Chtěla by sis vyzkoušet seskok padákem?

Nechtěla.

Jaký je Tvůj životní cíl?

Dobře vychovat děti – to je ten největší.

Co bys udělala, kdybys vyhrála 2 miliony dolarů?

Koupili bychom si domeček, kde bychom bydleli.

Máš nějaké životní motto nebo moudro?

Když je mi mizerně a myslím si, že to nikdy nepůjde, že to nezvládnu, tak se nakonec uklidním tím, že vím, že to vždycky nějak dopadne.

Kůň domácí

(Autor: Jitka Novotná)

Kůň domácí, nebo pouze kůň, je zdomácněné zvíře. V dobách, kdy nebyla ještě auta, využívali lidé koně především k dopravě. Dnes je chovají hlavně pro zábavu.

Slovem kůň označujeme jak samce, tak samici. Samec se nazývá hřebec, samice klisna či kobyla. Mláďe se nazývá hříbě.

Koně mám velmi ráda. Doma jednoho koníka máme, jmenuje se Bára. Vedle našeho domku má Bára ohradu, ráda v ní běhá s naším psem Dykem. Bára je hodná, přestože někdy trochu zlobí. Občas ji vodím v ohradě, aby se trochu prošla. Bára má nejraději chleba a mrkev.

Koně jsou krásná zvířata a mám je velmi ráda.

Zdroje: <http://www.kone-a-jezdectvi.estranky.cz>

<http://cs.wikipedia.org>

Hádanky – poznáte zvířata?

1. Všichni stejný na pohled
do práce se dali hned.
A teď v lese z jehliček
staví si svůj domeček.

2. Pomaličku si to leze
domeček si s sebou veze.
Bez toho svého obydlí
není ani na chvíli.

3. I když mluvit nedovede
mazlí se a tiše přede.
Běhá ve tmě, chodí tiše
vždyť má tlapky jako z plyše.

4. Dlouhé nohy, dlouhé uši
to už asi každý tuší, že se pěkně
rozveselí
když uvidí hlávku zelí.

5. Žádné ruce, žádné nohy
přesto spěchat dovede.
Jazyk dvojí, duté zuby
pozor na ni, sousede!

6. Má zelený i hnědý šat
Do rybníku skáče rád.
Strachy se však třese
Když čáp se kolem nese.

Zdroj: Gato Martin: Hlavalamy, hádanky, hry, rébusy, jazykolamy, kvízy pro malé i velké. Olomouc, 2011.

Řešení najdete na straně číslo 19.

Netopýři

(Autor: Robert Bidmon)

V dubnu jsem si připravil přednášku o netopýrech pro klienty a pracovníky Světlanky. Nyní bych rád seznámil vás, čtenáře Světlankovského časopisu, s několika málo informacemi o těchto tvorech.

Netopýři jsou savci schopní létat. Žijí ve všech známých oblastech světa, s výjimkou polárních a vysokohorských lokalit.

Ačkoliv se netopýři navzájem značně liší ve velikosti i vzhledu, poznat netopýra není žádný problém. Tělo má pokryté srstí, která je nejsvětější na jeho spodních částech.

Rozpětí netopýřích křídel se může pohybovat v rozmezí od necelých 15 cm do téměř dvou metrů. Také tvar křídel se může lišit. Od dlouhých úzkých až po krátké široké. Netopýři létají pomocí blanitých křídel tvořených dvojitou vrstvou kůže. Pokud netopýr zrovna neletí, křídla se pomocí svalů a pružných vláken stáhnou.

Téměř všichni jsou noční živočichové, kteří den tráví odpočinkem někde, kde je přítmí, zavěšení hlavou dolů. Nestaví si žádná hnízda. Některá místa využívají přes zimu k zimnímu spánku, zatímco jiná slouží k dennímu odpočinku. Tato místa bývají v jeskyních, skalních rozsedlinách nebo dutinách stromu. Nepřeberné množství míst vhodných k odpočinku skýtají staré budovy.

Většina netopýrů je hmyzožravá. Jejich potrava se skládá z much, motýlů, pavouků, komárů a podobně.

V tropických oblastech žijí také některé druhy plodožravých netopýrů. Jídelníček si doplňují zelenou vegetací. Některé druhy se živí také nektarem a pylem z květů. Jsou tím užiteční, protože fungují jako opylovači mnoha druhů rostlin.

Netopýr vysílá čenichem nebo tlamou sérii zvuků neslyšitelných pro člověka. Jakmile se v cestě objeví nějaká překážka, zvuk se od ní odrazí a ozvěnou se vrací zpět k netopýrovi. Zpracováním těchto ozvěn si netopýr dělá představu o svém okolí. Tento systém, zvaný echolokace, je natolik dokonalý, že některé druhy netopýrů jsou schopny rozeznat drát o průměru menším než 1 mm.

Většina druhů netopýrů se rozmnožuje jednou ročně a rodí jen jediné mládě. Ačkoliv je mládě zcela bezbranné, jeho váha se u mnoha druhů rovná polovině hmotnosti matky. Prakticky okamžitě začne samička své mládě kojit a kojí je, dokud se mládě neosamostatní.

Všechny druhy netopýrů na našem území jsou hmyzožravé. Vzhledem k rychlému trávení musí netopýři za noc spořádat až třetinu své vlastní váhy.

Všechny druhy netopýrů na našem území jsou zákonem chráněné. Právní ochraně podléhají také netopýry užívaná sídla, proto pokud máte netopýra za souseda a nevíte, jak s ním vycházet po dobrém, můžete navštívit web www.sousednetopyr.cz. Najdete tam užitečné informace a rady.

Zdroj: Svět poznání, číslo 57

Zdroj: <http://liberec.idnes.cz>

ANKETA

Od dubna do května probíhala na Světlance anketa, ve které se mohli její účastníci rozhodnout, jakou přednášku by chtěli na Světlance navštívit. Ankety se zúčastnilo 31 hlasujících.

1. místo

Kynologie a výcvik psů

<http://vycvik.hafbezobav.cz>

2. místo

Dentální hygiena a správná péče o zuby

3. místo

První pomoc

Na dalších místech se umístila následující témata: zdravý životní styl a strava, cestovatel a fotograf, zdraví – bylinky, zajímavá místa na Svitavsku, přírodní zajímavosti, zážitky vojenského kaplana, duchovní stavby v okolí.

Děkujeme všem za vyplnění ankety a těšíme se na příští spolupráci.

Kokosové řezy rafaelo

(Autor: Ola Řehůrková)

Suroviny:

2 hrnky polohrubé mouky
1,5 hrnku mouč. cukru
2 vejce
1 hrnek mléka
½ hrnku oleje
1 hrnek kokosu
1 prášek do pečiva
1 šlehačka (min 30% tuku)

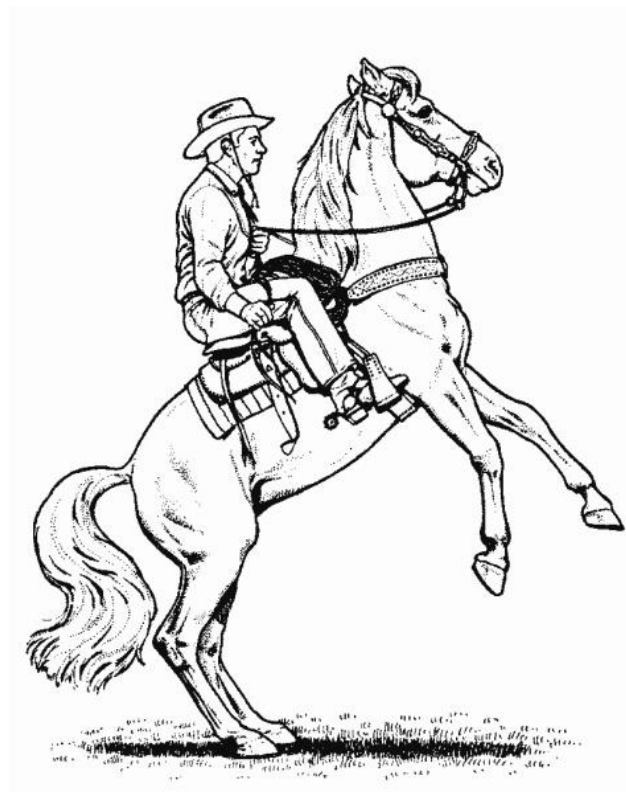

Postup: Celá vejce ušleháme s 1 hrnkem cukru do pěny a přidáme mouku s práškem do pečiva, olej, mléko. Ušleháme těsto, které vylijeme na vymazaný a hrubou moukou vysypaný plech. Následně si smícháme hrnek kokosu s ½ hrnkem moučkového cukru a tuto sypkou směs navršíme na syrové těsto.

Řezy pečeme v předehřáté troubě asi 20 minut na 180 stupňů (kokos musí být krásně dorůžova). Ještě horký moučník polijeme neušlehanou šlehačkou, necháme vychladnout a krájíme na malé kostky.

Zdroj: <http://prima-receptar.cz/wp-content/uploads/2013/01/rafaelo-rezy.jpg>

Omalovánka

i-creative.cz

Řešení hádanek ze strany číslo 14:

1. mravenci, 2. šnek, 3. kočka, 4. zajíc, 5. zmije, 6. žába

Autorem obrazů na titulní i této stránce je pan Otto Maruš.

Časopis vydává: Redakce Svět, Jungmannova 6, Svitavy, 568 02

E-mail: redakcesvet@seznam.cz

Šéfredaktor: Robert Bidmon

Redakční rada: Vladimír Riedl